

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Poczta polowa 53 7. marca 1921 r.

TAJNE

Oddział II informacyjny

Ew.2. Nr. 10404 /II Do

ADJUTANTURY GENERALNEJ

w BELWEDERZE.

Przedkłada się do wiadomości odpis raportu attache
wojskowego w Brukseli z dnia 24. II. r.b. za no.165.

1 załącznik

I. Zastępca Szefa Sztabu Gen.

Kuliński m. p.

Generał podporuczn.

Za zgodność

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz. 6725/5 dnia 9/III 1921 r.

zof. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

POSELSTWO POLSKIE
w Brukseli

Bruksela 24 lutego 1921.
28 Rue des Franca

Attache wojskowy

No. 165.

Do
Naczelnego Dowództwa W.P.

Oddział II.

Sekcja Ewidencyjna

w WARSZAWIE .

Melduję:

Wym
Opakowanie zakupionych 34.000 kb. Mausera będzie zakończone 1-go marca, i mam nadzieję, że wysłanie broni nastąpi w pierwszych dniach marca, aby karabiny wraz z nabojami mogły być już w Gdańsku przed 15 marca. Sprawa ta będzie w znacznej mierze zależać od Misji Zakupów w Paryżu, w stosunku do dania potrzebnej waluty dla zapłacenia przewozu. Co się tyczy kwestji ładowania, to myślę, że żadnych trudności lub zatrzymań nie będzie, a w każdym razie na takow~~ej~~ ~~jest~~ ~~nam~~ wszelkie poparcie ze strony Min. Spr. Wojsk belg. liczyć można, i takowe jest nam zabezpieczone.

Relat
W sprawie terminu Sł. Wojsk. dnia 22. b. m. miałem dłuższą rozmowę z Ministrem Wojny p. Deveze, z której wynika, że obecna taktyka polityczna Min. Wojny jest, z powodu obecnego składu Parlamentu, uniknięcie za wszelką cenę głosowania tej sprawy i odłożenie jej aż do przyszłych wyborów, mających się odbyć w listopadzie, a na których Min. Wojny p. Deveze myśli przeprowadzić i otrzymać ze zwycięstwem Partji Liberalnej przeprowadzenie projektu służby wojskowej 12 miesięcznej, ze zobowiązaniem wykszolenia przed wstąpieniem do wojska w szkołach. "Service pré-régimentaire". - Exposé polityczne, które w tej sprawie robił Min. Wojny p. Deveze w obecności Szefa Sztabu belg. i mojej, można uważać jako głęboki dowód zaufania, wiadomość ta jest zatem ściśle poufną.

Obecnie został przedstawiiony w Parlamencie nowy budżet na 1921 rok, w który to budżet Ministerstwo Wojny wchodzi na sumę 557 milionów, 816,265 Fr., w sumie tej nie są przewidziane osobne wydatki na uzbrojenie. Deficyt budżetu belg

wynosi sumę 4.½ miljarde.

Co się tyczy ogólnego kierunku politycznego, można zaznaczyć, że obecnie wysuwa się znowu na pierwszy plan partja liberalna, która spodziewa się częściowego zwycięstwa na przyszłych wyborach.

Do najważniejszych zagadnień dnia polityki zewnętrznej belgijskiej, obecnie zaliczyć można wznowienie i intensywność rokowań pomiędzy Belgią a Luksemburgiem. Układ belg.luksemburski jest niezbędnym warunkiem dla dalszych pertraktacji pomiędzy Francją a Belgią. Pertraktacje w sprawie "Surtaxe d'entrepot" osobnych taryf celnych rozpoczęły się pomiędzy Min.Spr.Zagr. p. Jaspar a Ambasadorem francuskim p. de Margerie.

Obecnie został zniesiony ART.310, dotyczący się karnia osób za przymus do strajku, ale nie zostało jeszcze przegłosowane. prawo o wolności asocjacji, niezbędnej ochronie dla wolności pracy.

Obecnie poważnem zadaniem Rządu jest kwestja kryzysu robotniczego, który nie tylko że nie upada, lecz wzmagą się i przeniósł się też na pewne kopalnie węgla.

Politycznie cała powaga chwili jest skoncentrowana wokoło konferencji londyńskiej, na której wyjechali jako przedstawiciele Belgji, ministrowie Spr. Zagr. i Finansów, pp. Jaspar i Theunis.

Prasa prawicowa nie przestaje alarmować opinji publicznej o niebezpieczeństwie grożącym ze strony Niemiec i wysuwać niezbędnosc ścisłego sojuszu z Francją, wskazując, że jedynym ratunkiem Belgji w razie nowej agresji ze strony Niemiec jest współdziałalność z Francją.

Co się tyczy stosunku ministra Spr. Zagr. p. Jaspar do Francji, to stosunek ten znacznie się polepszył po konferencji paryskiej, na której wybitną rolę odegrali w sprawie pogodzenia zapatrywań francuskiego i angielskiego, MM. Jaspar a szczególnie Theunis.

Prasa belg. i sfery lewicowe naogół powstrzymują się od komentarzy, jak dotychczas, w sprawie Sojuszu Polsko Francuskiego, a prasa prawicowa uznaje całą ważność tego sojuszu. Co się tyczy rokowań prowadzonych obecnie pomiędzy Pa-

ryżem a Warszawą, to według wiadomości otrzymanych z prasy, układ wojskowy został podpisany 19 b.m.

Sprawa ta bardzo interesuje tutejsze sfery oficjalne, a mianowicie Sztab Belg., który dotychczas żadnych wiadomości prócz prasowych nie posiada.

Naogół można zaznaczyć, że prasa lewicowa w ostatnich czasach przestała się zajmować komentarzami o sprawie polskiej, a obecnie wystąpienie Sowdepji względem Rzpltej. Georgji, raczej otworzyło oczy na politykę Sowdepji. Przedstawicielstwo Georgji przesłało protest do socjalistów belgijskich z powodu wkroczenia wojsk Sowdepji na ich terytorjum.

Naogół o dotychczasowej sytuacji można powiedzieć, że z wszystkich państw, Polska ma najwięcej sympatji w Belgji. Co będzie można wykorzystać w sensie zainteresowania Belgji i otrzymania pewnej pomocy tak technicznej, jak i innej w dziedzinie handlu, przemysłu i.t.p.

W zeszłym tygodniu z powodu przejazdu biskupów polskich Ks. biskupa krakowskiego Sapiehy i biskupa lwowskiego Teodorowicza odbyły się konferencje dane przez biskupa Teodorowicza w Brukseli i w Antwerpji, w piątek 18 i sobotę 19. b.m. które wywarły nadzwyczaj dodatnie wrażenie i miały wielkie powodzenie.

W niedawnej rozmowie, którą miałem z Ministrem Wojny p. Deveze, jawnie zostało mnie podkreślone, że przyjazd do Belgji Naczelnika Państwa, byłby najlepszą okazją dla wybuchu uczuć przyjaznych Belgji względem Polski. "Ça donnerait possibilité d'un éclat de preuve de sympathie"

Przy obecnym składzie rządu przyjazd ten byłby bardzo pożądanym i dałby w sensie ekonomicznym wielkie rezultaty, a prócz tego, utwierdziłby więcej realnie stosunek między dwoma państwami.

Obecnie odbywają się dość często konferencje wojskowe dawane przez generałów francuskich lub angielskich i ludzi politycznych, między innymi konferencja gen. Mangin, Konferencja p. Cambon prez. Rady Ambasadorów, a obecnie odbędzie się dziś konferencja Gen. Sykes Ministra Awiacji w Anglji. Konferencje te mają jako cel zwrócenie uwagi publiczności i sfer rządzących na rolę jaką odgrywa obecnie awiacja i zainteresowanie mas dla

niej jako najważniejszego faktora obrony przyszłej, w razie nowej wojny. Konferencje te dokładnie podkreślają postępy, jakie awiacja w ostatnich 10 latach zrobiła i jej znaczenie tak podczas wojny jak i pokoju. Przewodniac^Wnic^W tych konferencjach jest myśl następująca: Dla utrzymania znacznej i silnej awiacji wojskowej, trzeba jaknajbardziej rozwijać awiację handlową. Awiacja handlowa, podczas pokoju kształci pilotów i buduje znaczną ilość aparatów oraz ulepsza ciągle systemy różnych aeroplanów materia^W ten niezbędny jest dla armji, natychmiastowe zużytkowanie w pierwszych chwilach wojny i może odegrać decydującą rolę na cały rozwój i przebieg operacji.

Miałem okazję rozmawiania z tutejszym prezesem Aero Klubu belg. p. Jacobs, który wyraził mi swoje żywe zainteresowanie dla awiacji polskiej i zupełnie zaufanie w jej rozwój i działalność. Zaznaczył, że byłoby nader pożądan^We, aby obie awiacje polska i belg. mogły mieć sposobność bliższej współpracy, w najbliższym czasie. Podkreślił mi całą sympatję jaką ma dla ~~Rzecz~~ Polski i wyraził się bardzo sympatycznie i wielkimi pochwałami o tych polakach, których miał sposobność spotykać na różnych Kongresach Międzynarodowych.

Obecnie można zaznaczyć, że w znacznej mierze bazwija się propaganda rosyjska dla otrzymania pomocy dla emigrantów rosyjskich, a szczególnie dla tych, którzy ~~znajdują~~ znajdują się w Galipoli i na Balkanach. Osobliwie energicznie w tym kierunku działa tutaj żona byłego sekretarza Poselstwa Rosyjskiego pani Naryszki^Wne, córka pani Witte, ta ostatnia żona byłego ministra rosyjskiego. Jednakowoż osiągnąć tę wielką ofiarnosć jaka istnieje dla Polski będzie trudne, pewne rezultaty dadzą się osiągnąć w sferach światowych i inteligencji lecz nie w masie. Głównym argumentem tej propagandy jest argument, że w roku 1914 Rosja zebrała i ofiarowała Belgji kilka milionów.

Attache Wojskowy

/-/ Stárzeni^Wki

Za zgodność odpisu:

major

Michalski

